

O czym w teatrze rozmawia świat? Niezbędnik festiwalowicza

Pytają o istnienie Boga, pamięć należną zmarłym na wojnie czy opowiadają osobiste historie. Podczas rozpoczynającego się w październiku gorącego czasu festiwalu teatralnych mamy szansę zobaczyć przedstawienia z Europy i Stanów Zjednoczonych. Oto nasz wybór przeglądów teatralnych - pisze Izabela Szymańska w Gazecie Wyborczej, dodatku Co jest Grane.

«Festiwal Prapremier 2-10 października, Bydgoszcz

9 dni, 15 spektakli, 5 koncertów, 2 debaty - tak w liczbach zapowiada się Festiwal Prapremier organizowany przez Teatr Polski w Bydgoszczy.

Impreza, która organizowana jest już po raz 14., w tym roku rozszerzyła formułę. Podczas przeglądu zobaczymy nie tylko teksty wystawiane na scenie pierwszy raz - tak jak było w ostatnich latach. Dodatkowo poza rodzimą twórczością zapoznamy się także z dokonaniem artystów zagranicznych.

Tematem, który pojawia się w kilku spektaklach, jest wojna. Teatr Polski w Bydgoszczy pokaże najnowsze przedstawienie Weronki Szczawińskiej "Wojny, których nie przeżyłam" na podstawie tekstu Agnieszki Jakimiak (premiera 23 września). Z kolei z Chorwacji przyjedzie spektakl nazywany współczesną "Antygoną" - "Aleksandra Zec" (produkcja: HKD Theatre i Międzynarodowy Festiwal Małych Form Teatralnych w Chorwacji). Reżyser Oliver Frlić podejmuje w nim temat wojennej historii i pamięci należnej jej ofiarom.

Warto zwrócić również uwagę na przedstawienie "Portret damy" w reżyserii Eweliny Marciniak z Teatru Wybrzeże. Scenariusz przedstawienia powstał na podstawie powieści Henry'ego Jamesa. Przedstawia losy Isabel Archer, młodej urodziwej Amerykanki zafascynowanej europejską kulturą. Twórcy spektaklu z Wybrzeża wykorzystują konwencję melodramatu, by opowiedzieć o postaciach przeczuwających wiszące nad nimi fatum, które niweczy ich działania i odbiera nadzieję na pomyślną przyszłość.

Program: www.festiwalprapremier.pl.

**

Konfrontacje Teatralne 9-17 października, Lublin

Jubileuszowa, bo 20. edycja Konfrontacji, rozpocznie się 9 października w Lublinie. Impreza wyrosła z nurtu teatru niezależnego. Kuratorzy rozpoczynającej się w październiku imprezy chcą zadać pytanie: na czym obecnie polega niezależność w sztuce? Ważnym nurtem programu jest "Klauzula przyzwoitości" - blok spektakli i wydarzeń, dzięki którym mamy szansę poznać legendy nowojorskiej awangardy. W Lublinie zobaczymy Lois Weaver i Peggy Shaw tworzące kolektyw Split Britches - lesbijską grupę teatralną, ze spektaklami "Ruff" oraz

"What Tammy Needs To Know About Getting Old And Having Sex". Będziemy mieć też szansę obejrzenia Penny Arcade, jednej z gwiazd Andy'ego Warhola, która pokaże legendarne przedstawienie "B!D!F!W!". Citizen Reno, performerka i aktywistka, poprowadzi na scenie talk-show, podczas którego przepytą prof. Jerzego Hausnera z jego poglądów i decyzji ekonomicznych.

Wśród gwiazd tegorocznej edycji będzie zespół Needcompany, który przez ostatnie lata zyskał setki fanów dzięki spektaklom pokazywanym na Malta Festival; w Lublinie wystąpi z przedstawieniem "The Blind Poet" opartym na biografii twórców przedstawienia. Tancerz Xavier Le Roy pokaże performance "Untitled", a kompozytor Wojtek Blecharz przeniesie wystawione w kulisach i na scenie Teatru Wielkiego - Opery Narodowej "Transcryptum" do podziemi Centrum Kultury.

Program: www.konfrontacje.pl.

Spotkanie Teatrów Narodowych 10 października - 9 grudnia, Warszawa

Najciekawsze spektakle scen narodowych z Europy co dwa lata można zobaczyć w Warszawie podczas Spotkania Teatrów Narodowych. Tegoroczną, czwartą już edycję otworzy "Rosmersholm" Ibsena w reżyserii Stefana Larssona (Królewski Teatr Dramatyczny, Sztokholm). Ponadto w programie trzy przedstawienia: "Płatonow" Czehowa w reżyserii Alvisa Hermanisa (Burgtheater z Wiednia), "Nasza klasa" Słobodzianka w reżyserii Yany Ross (Litewski Narodowy Teatr Dramatyczny w Wilnie), a także, po raz pierwszy w Warszawie, jedna z najważniejszych narodowych scen Europy - La Colline z Paryża. Francuzi przywieżą do Warszawy "Koniec historii" według Witolda Gombrowicza w reżyserii Christophe'a Honoré. Honoré zestawia dramat Gombrowicza i koncepcje filozoficzne Francisa Fukuyamy; szuka tym samym odpowiedzi na pytanie: czym jest historia dla nas, ludzi XXI wieku?

Program: www.narodowy.pl.

Międzynarodowy Festiwal Teatralny "Dialog - Wrocław" 17-24 października, Wrocław

"Świat bez Boga" to hasło tegorocznej, ósmej edycji Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego "Dialog - Wrocław". Jak zapowiada Krystyna Meissner, wieloletnia dyrektor Dialogu, motto przeglądu oznacza rzeczywistość bez ustalonych wartości.

- Pozbawieni istotnych punktów odniesienia błądzimy w tym świecie na ślepo, szukając czegoś, co pozwoli nam poczuć się dobrze, czegoś, co pozwoli nam zawyrokować o tym, co jest dobre, a co złe - tłumaczy.

Festiwal rozpocznie i zamknie Ivo van Hove, zobaczymy "Szepty i krzyki" oraz "Po próbie/Persona" z holenderskiego Toneelgroep Amsterdam.

- Dla mnie jego teatr, który zajmuje się skrajnymi doświadczeniami egzystencjalnymi, jest przede wszystkim do bólu szczery. Jednak bardzo też jest ważne to, że Ivo van Hove to jeden

z tych reżyserów, którzy kochają swojego widza i nigdy nie pozostawiają go samotnym. Jego "Persona", spektakl zamykający tegoroczny Dialog - Wrocław, jest pełna nadziei i wiary w możliwości ludzkiej wyobraźni, w życie uczuciowe i duchowe człowieka. W "Personie" Ivo van Hove pokazuje również, jak niewiele jeszcze wiemy o człowieku - zapowiada Krystyna Meissner.

Warto zwrócić uwagę także na spektakl "Warum. Dlaczego pan R. wpada w szal?" w reżyserii Susanne Kennedy z Münchner Kammerspiele. Punktem wyjścia przedstawienia jest film "Dlaczego pan R. oszalał?" niemieckiego reżysera Rainera Wernera Fassbindera, jedna z najbardziej pesymistycznych wypowiedzi artysty, który tworzy w nim opowieść o niezdolności ludzi do porozumienia się.

Z polskich przedstawień widzowie będą mieli okazję zobaczyć "Wycinke" Krystiana Lupy (Teatr Polski, Wrocław), "Dziady" Radosława Rychcika (Teatr Nowy, Poznań) i "Francuzów" - najnowszy spektakl Krzysztofa Warlikowskiego (Nowy Teatr, Warszawa).

Program: www.dialogfestival.pl.

Międzynarodowy Festiwal Teatralny "Demoludy - Nowa Europa" 20-24 października, Olsztyn

Olsztyński festiwal prezentuje spektakle powstałe w krajach Europy Środkowej. W nadchodzącej edycji zobaczymy m.in. muzyczną opowieść o pracy i życiu trójki architektów wizjonerów "Divadlo Gocar" w reżyserii Jana Nebeskiego (Divadlo Na zábradl~, Praga). Fenomen nagradzanego przez czeskich krytyków i cieszącego się popularnością przedstawienia polega nie tylko na opowieści o znakomitych urbanistach, ale na przeniesieniu złotej ery czeskiego modernizmu na deski sceniczne. Dodatkowym walorem jest grana na żywo muzyka Miloša Orsona Štedrooa, za którą kompozytor otrzymał Nagrodę Alfréda Radoka (2012).

Z polskich spektakli możemy zobaczyć "Rewolucję balonową" w reżyserii Sławomira Batyry - zapis doświadczeń transformacji widzianych oczami dziewczynki. Na scenie występuje Katarzyna Maria Zielińska.

Program: www.demoludy.art.pl.

54. Rzeszowskie Spotkania Teatralne - 2. Festiwal Nowego Teatru 22-30 października, Rzeszów.

Młody, zbuntowany, wrażliwy na otaczający świat - tak organizatorzy określają teatr, który chcą pokazywać podczas rzeszowskiej imprezy. Już po raz drugi przegląd odbędzie się pod nazwą Festiwal Nowego Teatru. Duchowym patronem tej edycji został Christoph Schlingensief - zmarły w 2010 roku niemiecki reżyser, który w swoich przedstawieniach, operach podejmował temat krytyki zachodniego świata opartego na konsumpcjonizmie; reagował na problem bezrobocia, politykę wobec uchodźców czy demaskował kolonialne zbrodnie w Afryce. Działania poświęcone artyście zobaczymy w nurcie "Projekt:

Schlingensief". Do części konkursowej organizatorzy zaprosili osiem spektakli m.in.: "nieboska komedia. WSZYSTKO POWIEM BOGU!" Pawła Demirskiego w reżyserii Moniki Strzępki (Narodowy Stary Teatr, Kraków), "Podróż zimowa" Elfriede Jelinek w reżyserii Pawła Miśkiewicza (Teatr Polski, Wrocław), "Karskiego historia nieprawdziwa" Szymona Bogacza w reżyserii Julii Mark (Teatr im. C.K. Norwida, Jelenia Góra) czy "Grażyna" Adama Mickiewicza w reżyserii Radosława Rychcika (Teatr im. L. Solńskiego, Tarnów). Gospodarz festiwalu - Teatr im. Siemaszkowej - wystawi "Kurkę wodną" w reżyserii Jana Nowary.

Program: www.teatr-rzeszow.pl.

Ogólnopolski Festiwal Sztuki Reżyserskiej "Interpretacje" 7-15 listopada, Katowice

Impreza pokazuje i nagradza najciekawszych reżyserów teatralnych. Widzowie zobaczą pięć spektakli konkursowych, dwa mistrzowskie. Przedstawienia będzie oceniało pięciu jurorów, każdy z nich ma mieszek, a w nim 10 tys. zł - reżyser, który otrzyma trzy mieszki, wygrywa.

Program festiwalu poznamy pod koniec października, znajdziemy go na stronie: www.festiwal-interpretacje.pl.

Międzynarodowy Festiwal Teatralny "Boska Komedia" 5-13 grudnia, Kraków

Tematem tegorocznej edycji Boskiej Komедii jest pytanie o bohatera, jakiego potrzebujemy w dzisiejszych czasach. Czy powinien mieć cechy bliskie rycerzom czy raczej być człowiekiem dnia codziennego, żyjącym skromnie, ale konsekwentnie? Program imprezy zostanie ogłoszony w listopadzie. Wiadomo już, że będzie miał podobne kategorie jak w ostatnich latach: Inferno, czyli konkurs polskich przedstawień, Purgatorio - festiwalowe prapremiery i wydarzenia specjalne - czy Paradiso - najświeższe produkcje reżyserów młodego pokolenia.

Zobaczymy m.in. "Plac Bohaterów" - spektakl, który Krystian Lupa wystawił w Litewskim Narodowym Teatrze Dramatycznym na podstawie napisanego rok przed śmiercią tekstu Thomasa Bernharda. Z Warszawy przyjadą "Cwaniary" Sylwii Chutnik w reżyserii Agnieszki Glińskiej (Teatr Studio).

Program festiwalu pojawi się już wkrótce na stronie: www.boskakomedia.pl.»

"O czym w teatrze rozmawia świat? Niezbędnik festiwalowicza"

Izabela Szymańska

Gazeta Wyborcza nr 218 Co Jest Grane

[Link do źródła](#)

18-09-2015

[Wszystkie teksty Gazety Wyborczej od 1998 roku dostępne są w internetowym Archiwum Gazety Wyborczej - największej bazie tekstów w języku polskim w sieci](#)

[Skorzystaj z Prenumeraty Cyfrowej Wyborczej](#)